

Fietstelrapport

2023

Inhoud

Inhoud	2
0. Inleiding	3
1 Fietssnelwegenplan Oost-Vlaanderen.....	4
2 Methode	5
2.1 Meetpunten.....	5
2.2 Meetperiode.....	6
2.3 Meetapparatuur	8
3 Resultaten.....	9
3.1 Totaal aantal fietsbewegingen	9
3.2 Evolutie fietsgebruik 2018 – 2021 – 2023	10
4 Samenvatting	13

0. Inleiding

De Provincie Oost-Vlaanderen wil haar inwoners faciliteren en stimuleren om werk te maken van meer duurzame verplaatsingen. Zowel voor korte als langere afstanden is de fiets het vervoersmiddel bij uitstek. Een van de speerpunten van het provinciale beleid is de realisatie van een veilig en comfortabel fietsnetwerk gericht op doelgerichte verplaatsingen naar het werk, de school of de winkel.

De Provincie Oost-Vlaanderen wil inzetten op de versnelde uitbouw van het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk (BFF). Fietssnelwegen zijn de ruggengraat van dit netwerk. Ze verbinden (Oost-) Vlaamse steden en economische knooppunten met elkaar. Vlaanderen telt 2400 kilometer aan fietssnelwegen. Over een aantal jaren zullen alle Vlaamse steden en belangrijke tewerkstellingsplaatsen met elkaar verbonden zijn via deze kwaliteitsvolle fietsverbindingen. Dit dankzij de vlotte samenwerking tussen vijf Provincies, de gemeenten, de Vlaamse Overheid en andere partners.

De Provincie Oost-Vlaanderen kiest ervoor om meer in te zetten op fietsdata in functie van een ambitieus fiets(snelwegen)beleid. Meten is weten! Tussen 24 september en 30 september 2023 telde de Provincie fietsers langs diverse fietssnelwegen. In 2018 en 2021 werd in diezelfde periode (24 tot 30 september) een gelijkaardige fietstelonderzoek uitgevoerd. Met dit initiatief wenst de Provincie in de eerste plaats zicht te krijgen op hoeveel fietsers vandaag (anno 2023) gebruik maken van de (Oost-) Vlaamse fietssnelwegen en hoe het fietsgebruik de afgelopen jaren evolueerde op de fietssnelwegen. Daarnaast wenst de Provincie in kaart te brengen welke meetpunten vaak of minder vaak gebruikt worden en wat de mogelijke impact is van bepaalde investeringen op het fietsgebruik.

Het fietstelonderzoek werd uitgevoerd door de dienst Mobiliteit (directie ruimte en mobiliteit).

1 Fietssnelwegenplan Oost-Vlaanderen

De Provincie Oost-Vlaanderen trekt de kaart van de fietser en wil zich inzetten op de versnelde uitbouw van een bovenlokaal functioneel fietsnetwerk(BFF). Het BFF is een gemeente overschrijdend fietsroutenetwerk dat zich richt op fietsverkeer naar woonkernen, scholen, stations, bedrijventerreinen en winkelcentra. Het netwerk is opgemaakt door de Provincies en het Vlaams gewest in samenspraak met de gemeenten.

Fietssnelwegen vormen de ruggengraat van dit netwerk en verbinden steden en economische knooppunten met elkaar. Een fietssnelweg brengt je vlot, veilig en comfortabel naar je werk, de school of de winkel. Ook is de fietssnelweg geliefd als ommetje om je te ontspannen in je vrije tijd. Een fietssnelweg biedt je een aangename zo goed als autovrije fietsroute. Dat is goed voor je humeur, je gezondheid en het klimaat. Qua infrastructuur gaat de voorkeur uit naar fietswegen waarbij fietsers een eigen plaats krijgen los van de autoweg. Zo kan je echt veilig fietsen. Is er te weinig ruimte dan gaat de fietssnelweg over in een fietsstraat of maken we gebruik van bestaande fietspaden of een autoluwe weg.

Het fietstelonderzoek situeert zich langs 12 fietssnelwegen verspreid over de Provincie Oost-Vlaanderen: F4 Antwerpen-Gent, F7 Gent-Kortrijk, F27 Aalst-Londerzeel, F41 Zelzate-Antwerpen, F42 Gent-Brugge, F44 Gent-Mechelen, F45 Kortrijk-De Pinte, F400 Gentse fietsring, F404 Gent-Merelbeke, F416 Denderleeuw-Geraardsbergen en F417 Gent-Zottegem.

Elke fietssnelweg heeft een eigen naam: F+ cijfer, vermeld in een blauwe driehoek. Zo zijn ze gemakkelijk herkenbaar. Zie figuur 1.

Figuur 1: Selectie fietssnelwegen

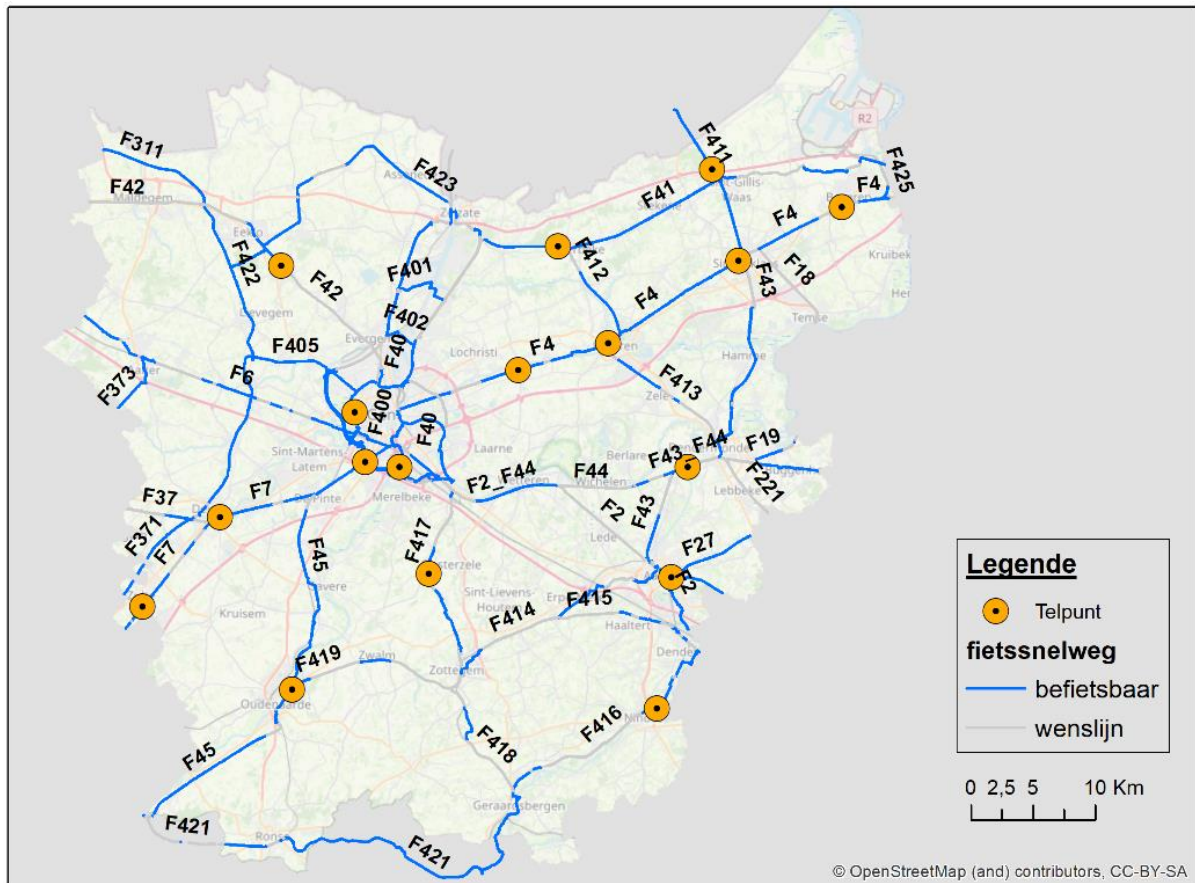
2 Methode

2.1 Meetpunten

Onderstaande tabel en kaart geeft het overzicht weer van alle 16 locaties waar werd geteld langs de Oost-Vlaamse fietssnelwegen.

Fietssnelweg	Gemeente/stad	Locatie	Breedtegraad	Lengtegraad
F4	Sint-Niklaas	Westerplein	51°09'59.0"N	4°07'49.4"E
F4	Lokeren	Durmebrug	51°06'23.0"N	3°58'52.5"E
F4	Beveren	station Beveren	51°12'19.1"N	4°14'57.7"E
F4	Lochristi	station Beervelde	51°05'12.8"N	3°52'45.4"E
F7	Gent	Parkbosbrug	51°01'09.0"N	3°42'11.3"E
F7	Zulte	Knokstraat	50°54'45.8"N	3°27'01.0"E
F7	Deinze	Volderstraat	50°58'42.4"N	3°32'16.0"E
F27	Aalst	Zwembadlaan	50°56'14.6"N	4°03'18.1"E
F41	Moerbeke	Terwestvaart	51°10'34.9"N	3°55'23.6"E
F42	Waarschoot	Kapellestraat	51°09'38.6"N	3°36'17.2"E
F44	Dendermonde	Gevangenis	51°01'04.0"N	4°04'31.5"E
F45	Oudenaarde	Scheldekan	50°51'15.6"N	3°37'21.5"E
F400	Gent	Drongensesteenweg	51°03'18.7"N	3°41'28.1"E
F404	Merelbeke	Liedemeerspark	51°00'58.0"N	3°44'33.8"E
F416	Ninove	Fernand Tavernestraat	50°50'32.6"N	4°02'21.1"E
F417	Oosterzele	Roosbroekstraat- Stationstraat	50°56'26.7"N	3°46'37.1"E

Figuur 2: Overzichtstabel meetpunten

Figuur 3: Overzichtskaart meetpunten

2.2 Meetperiode

Tussen 24 en 30 september 2023 telde de Provincie het aantal fietsbewegingen op de Oost-Vlaamse fietswielwijken. In 2018 en 2021 werd in diezelfde periode 24 tot 30 september een gelijkaardig fietstelonderzoek uitgevoerd op dezelfde locaties. De resultaten van de fietstellingen moeten kritisch bekeken worden. De fietsintensiteit is sterk weer- en contextafhankelijk.

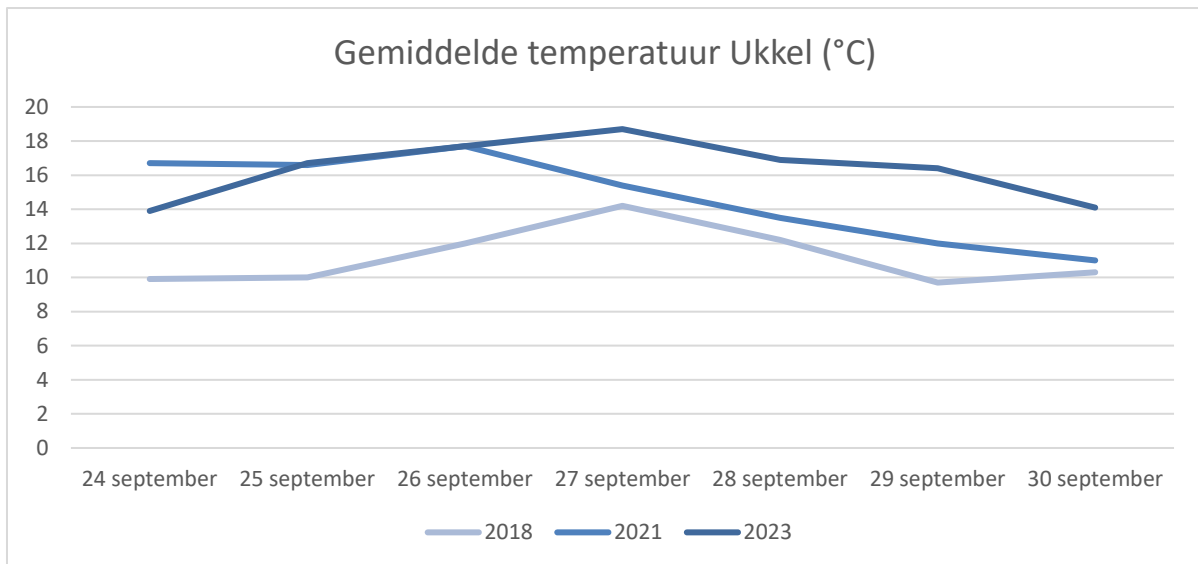
Weerafhankelijk

De weersomstandigheden in 2023 waren tijdens de week van 24 september beter t.o.v. 2018 en 2021. September 2023 was een uitzonderlijk warme periode met relatief weinig neerslag en veel zon. In 2021 waren er meer dagen met neerslag en in 2018 was het duidelijk kouder.

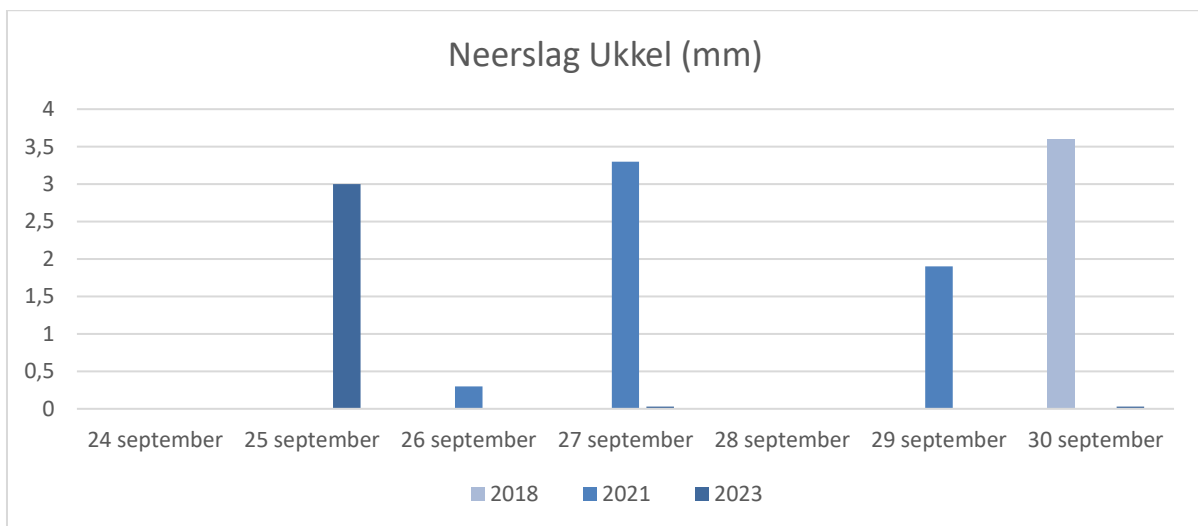
- De gemiddelde temperatuur was 16,3°C t.o.v. 14,7°C in 2021 en 11,2°C in 2018 (figuur 4).
- In 2021 werden drie dagen met neerslag gemeten t.o.v. één natte dag in 2018 en 2023 (figuur 5).
- Er zijn geen cijfers beschikbaar over het aantal zonuren tijdens het meetmoment (Bron: www.meteobelgië.be).

Conclusie weeromstandigheden:

- In 2018 werden de cijfers waarschijnlijk beïnvloed door de lagere temperatuur.
- In 2021 werden de cijfers waarschijnlijk beïnvloed door de hoeveelheid regen.
- 2023 was een warme en vrij droge meetperiode, waardoor de cijfers waarschijnlijk bovengemiddeld goed zijn.

Figuur 4: Weersomstandigheden - temperatuur

Figuur 5: Weersomstandigheden - neerslag

Contextafhankelijk

Daarnaast werden in september 2021 de naaweën van de corona-maatregelen gevoeld. De opgelegde coronamaatregelen waren in die periode sterk afgebouwd maar bedrijven werden gestimuleerd om telewerk blijvend te verankeren.

2.3 Meetapparatuur

De data is verzameld via 7 vaste fietstelinstallaties (telpalen die 24/7 fietsbewegingen tellen), geplaatst in de zomer van 2018 op de fietssnelwegen F4 Antwerpen-Gent en F7 Gent-Kortrijk. De overige 9 metingen zijn uitgevoerd met mobiele verkeerstellers, die tijdelijk geïnstalleerd worden. Het aantal fietsbewegingen wordt steeds in 2 rijrichtingen geteld. De Provincie heeft voor alle meetpunten dezelfde meetapparatuur gebruikt in 2018, 2021 en 2023.

De geselecteerde telpunten zijn telkens gelegen op vrijliggende fietspaden of fietswegen. Enkel fietsers worden hier toegelaten.

Figuur 6: Type meetapparatuur - vaste telpaal en tijdelijke telsing

3 Resultaten

3.1 Totaal aantal fietsbewegingen

Voor elke tellocatie is het gemiddeld aantal fietsbewegingen per dag, het gemiddeld aantal fietsbewegingen per weekdag (ma-vr) en het gemiddeld aantal fietsbewegingen per weekenddag (zaterdag) berekend.

De meeste fietsbewegingen werden geregistreerd is het telpunt in Lokeren (t.h.v. de Durmebrug) met gemiddeld 2507 fietsbewegingen per dag; gevolgd door de telpunten in Aalst, Deinze, Gent (Parkbosbruggen) en Sint-Niklaas.

Als we het totaal gemiddelde opsplitsen in week- en weekenddagen zien we dat de F400 duidelijk klimt in de weekend-rangschikking t.o.v. de rangschikking in het totaal gemiddelde. Een omgekeerde beweging zien we bij de F7 Parkbosbruggen. Deze fietssnelweg scoort hoger tijdens de week dan in het weekend.

Het kleinste aantal fietsbewegingen in dit onderzoek werd geteld op de F417 en F416.

Telpunt	Gemiddelde/dag	Gem/weekdag	Gem/weekenddag
F4_Lokeren Durmebrug	2507	2705	2013
F27_Aalst_Zwembadlaan	2040	2125	1827
F7_Deinze Volderstraat	1815	1957	1459
F7_Gent Parkbosbrug	1683	1902	1138
F4_Sint-Niklaas Westerplein	1657	1861	1146
F400_Gent_Drongensesteenweg	1418	1462	1308
F4_Beveren station Beveren	1057	1087	984
F44_Dendermonde_Brugstraat	917	977	767
F404_Merelbeke_Liedemeerspark	912	950	816
F44_Dendermonde_gevangenis	912	970	767
F45_Oudenaarde_Scheldekant	798	732	960
F4_Lochristi station Beervelde	758	753	769
F42_Waarschoot_Kapellestraat	732	793	581
F7_Zulte Knokstraat	665	712	547
F41_Moerbeke_Terwestvaart	520	528	501
F416_Ninove_Fernand Tavernestraat	389	377	417
F417_Oosterzele_Roosbroekstraat- Stationsstraat	219	222	212

Figuur 7: Totaal aantal fietsbewegingen

3.2 Evolutie fietsgebruik 2018 – 2021 – 2023

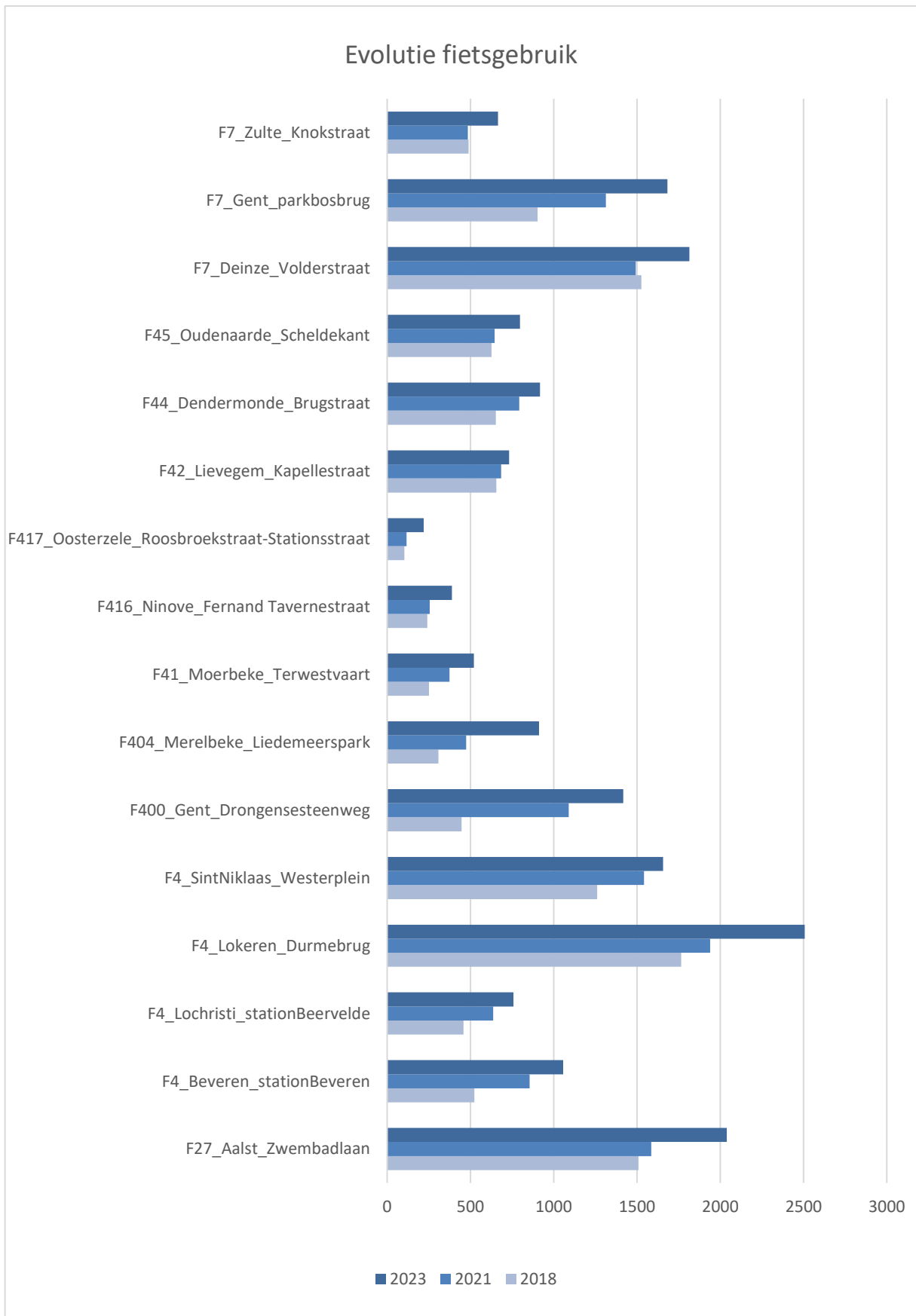
Door op 16 locaties herhaaldelijk op dezelfde locaties en in dezelfde tijdsperiode tellingen te doen, kunnen we de evolutie van het fietsgebruik in Oost-Vlaanderen analyseren.

We zien dat de trend van de fietstelweek in 2021 wordt doorgetrokken in 2023. Toen was er een stijging van 22% op het totaal gemiddelde. In 2023 is er een stijging van 27% t.o.v. 2021. Als we 2023 met 2018 vergelijken bedraagt de stijging 54%

Waar in 2021 de stijging niet op alle telpunten te zien was, is dat in 2023 wel het geval. Deze stijging varieert sterk, met enkele uitschieters: F404 met +92%, F417 met +89%, F416 met +53%, F42 met +7% en F4 (Sint-Niklaas) met +7%. Deze uitschieters kunnen verklaard worden door enkele realisaties van fietsinfrastructuur op desbetreffende fietssnelwegen:

Telpunt	2018	2021	2023
F4_Lokeren_Durmebrug	1766	1940	2507
F27_Aalst_Zwembadlaan	1509	1586	2040
F7_Deinze_Volderstraat	1527	1493	1815
F7_Gent_parkbosbrug	903	1314	1683
F4_SintNiklaas_Westerplein	1261	1542	1657
F400_Gent_Drongensesteenweg	447	1090	1418
F4_Beveren_stationBeveren	524	855	1057
F44_Dendermonde_Brugstraat	652	793	917
F404_Merelbeke_Liedemeerspark	308	474	912
F45_Oudenaarde_Scheldekant	626	646	798
F4_Lochristi_stationBeervelde	458	637	758
F42_Lievegem_Kapellestraat	656	685	732
F7_Zulte_Knokstraat	489	485	665
F41_Moerbeke_Terwestvaart	251	375	520
F416_Ninove_Fernand Tavernestraat	241	255	389
F417_Oosterzele_Roosbroekstraat- Stationsstraat	104	116	219
Totaal gemiddelde	733	893	1130

Figuur 8: Evolutie totaal aantal fietsbewegingen (tabel)

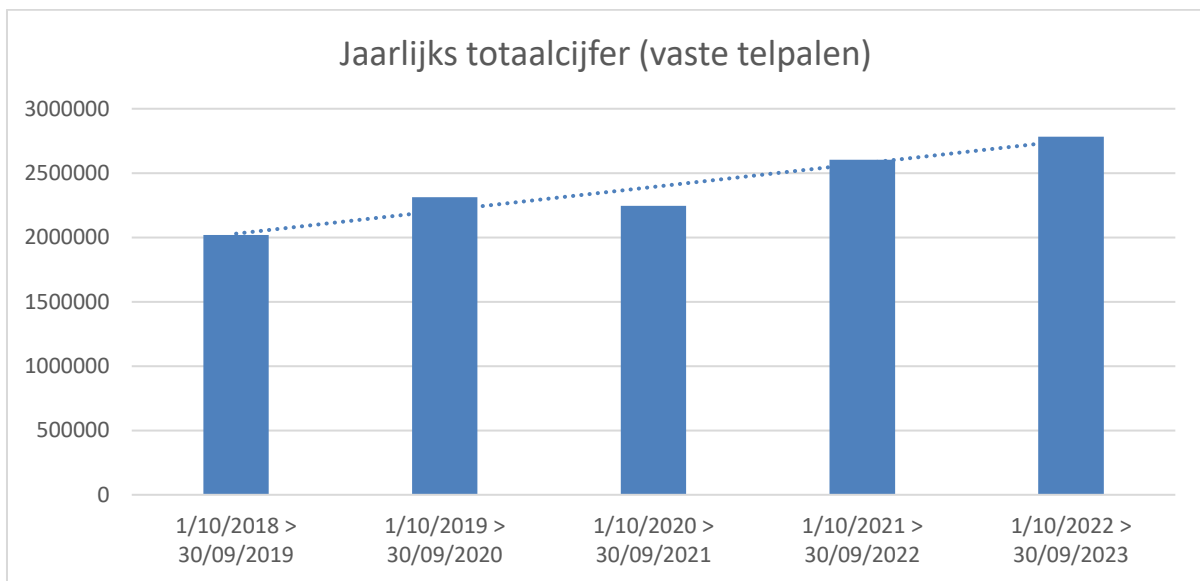

Figuur 9: Evolutie totaal aantal fietsbewegingen (grafiek)

Vergelijking evolutie met telgegevens van vaste telpalen

Vaste telpalen meten continu (24 op 7) het aantal fietsbewegingen. Een analyse van deze gegevens kan de stijgende trend in september bevestigen of ontkrachten. De jaarlijkse totaalcijfers van onze vaste telpalen zijn minder afhankelijk van weersomstandigheden, maar het effect van corona is natuurlijk ook een zichtbaar effect.

Een analyse van de jaarlijkse gemiddelden toont een gemiddelde toename van 13% fietsbewegingen per jaar. Dit bevestigt de stijgende tendens die we in alle telpunten vaststelden tijdens de fietstelweek, zij het wel dat de stijging vastgesteld in september dit jaar uitvergroot is door de gemiddeld zeer goede weersomstandigheden.

4 Samenvatting

De Provincie Oost-Vlaanderen trekt de kaart van de fietser en zet zich in op de versnelde uitbouw van een bovenlokaal functioneel fietsnetwerk (BFF). Fietssnelwegen vormen de ruggengraat van dit netwerk. Een fietssnelweg brengt je vlot, veilig en comfortabel naar je werk, de school of de winkel. Ook is de fietssnelweg geliefd als ommetje om je te ontspannen in je vrije tijd. Een fietssnelweg biedt je een aangename zo goed als autovrije fietsroute. Dat is goed voor je humeur, je gezondheid en het klimaat.

Tussen 24 september en 30 september 2023 telde de Provincie fietsers langs diverse fietssnelwegen. Het fietstelonderzoek situeert zich op volgende trajecten: F4 Antwerpen-Gent, F7 Gent-Kortrijk, F27 Aalst-Londerzeel, F41 Zelzate-Antwerpen, F42 Gent-Brugge, F44 Gent-Mechelen, F45 Kortrijk-De Pinte, F400 Gentse fietsring, F404 Gent-Merelbeke, F411 Sint-Niklaas-Hulst, F416 Denderleeuw-Geraardsbergen en F417 Gent-Zottegem. Met dit fietstelonderzoek wenst de Provincie in de eerste plaats zicht te krijgen op hoeveel fietsers vandaag gebruik maken van de (Oost-)Vlaamse fietssnelwegen en hoe het fietsgebruik evolueerde ten opzichte van 2018 en 2021. Daarnaast wenst de Provincie in kaart te brengen welke meetpunten vaak of minder vaak gebruikt worden en wat de mogelijke impact is van bepaalde investeringen op het fietsgebruik.

De meeste fietsbewegingen werden geregistreerd in Lokeren (t.h.v. de Durmebrug) met gemiddeld 2507 fietsbewegingen per dag; gevolgd door de telpunten in Aalst, Deinze, Gent (Parkbosbruggen) en Sint-Niklaas. Als we het totaal gemiddelde opsplitsen in week- en weekenddagen zien we dat de F400 duidelijk klimt in de weekend-rangschikking t.o.v. de rangschikking in het totaal gemiddelde. Een omgekeerde beweging zien we bij de F7 Parkbosbruggen. Deze fietssnelweg scoort hoger tijdens de week dan in het weekend. Het kleinste aantal fietsbewegingen in dit onderzoek werd geteld op de F417 en F416.

Bij de evolutie van het fietsgebruik zie we dat de trend van de fietstelweek in 2021 wordt doorgetrokken in 2023. In 2021 was er een stijging van 22% op het totaal gemiddelde, terwijl in 2023 er een stijging is van 27% t.o.v. 2021. Als we 2023 met 2018 vergelijken bedraagt de stijging 54%. De tellingen tonen dus duidelijk aan dat er meer en meer gefietst wordt door de jaren heen. Waar in 2021 de stijging niet op alle telpunten te zien was, is dat in 2023 wel het geval. Deze stijging varieert sterk, met enkele uitschieters: F404 met +92%, F417 met +89%, F416 met +53%, F42 met +7% en F4 (Sint-Niklaas) met +7%. Deze uitschieters kunnen verklaard worden door enkele realisaties van fietsinfrastructuur op desbetreffende fietssnelwegen:

De Provincie Oost-Vlaanderen wil haar inwoners blijvend stimuleren om voor duurzame mobiliteit te kiezen. Zowel voor korte als langere afstanden is de fiets het vervoersmiddel bij uitstek. De Provincie Oost-Vlaanderen wenst in de toekomst het fietsgebruik langs de fietssnelwegen blijvend te monitoren. Dankzij deze gegevens kan de Provincie het huidige fiets(snelwegen)beleid bijsturen en verder ontwikkelen om op die manier nog meer mensen op de fiets te krijgen.